

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/62/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016201243
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1016201243.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobcu: JUDr. Z. P., nar. XX. L. XXXX, bytom V. X, M., proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-29/2016/OPK zo dňa 25. mája 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. decembra 2017, č. k. 6S/155/2016-47, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. decembra 2017, č. k. 6S/155/2016-47, zamietla.

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Posúdenie veci správnym súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č. k. 6S/155/2016-47 zo dňa 14. decembra 2017 postupom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-29/2016/OPK zo dňa 25. mája 2016 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“), ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia personálnych a sociálnych činností a osobný úrad odbor sociálneho zabezpečenia (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) Č.p.: SPOU-OSZ-35.827-016/2016-VZ zo dňa 18. februára 2016, ktorým podľa § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 328/2002 Z.z.“) bolo rozhodnuté o zamietnutí žiadosti žalobcu o zvýšenie výsluhového dôchodku k XX. L. XXXX.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z pripojeného administratívneho spisu zistil, že

prvostupňovému správneému orgánu bola doručená 17. decembra 2015 žiadosť žalobcu z 12. decembra 2015 o vydanie rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku zo všeobecného systému dôchodkového poistenia, keďže rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 12. novembra 2014 pod č. XXX XXX XXXX X k XX. L. XXXX splnil zákonné podmienky aj na priznanie starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Listom z 31. decembra 2015 prvostupňový správny orgán oznámil žalobcovi skutkové a právne dôvody, pre ktoré nie je možné žiadosti vyhovieť, na čo žalobca dňa 13. januára 2016 doručil žalovanému „Sťažnosť na nezákonný postup odboru sociálneho zabezpečenia sekcie personálnych a sociálnych činností MV SR“. Následne prvostupňový správny orgán vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým žiadosť o zvýšenie výsluhového dôchodku ku dňu XX. L. XXXX. zamietol. Žalobca doručil prvostupňovému správneému orgánu odvolanie, ktorým žiadal zrušiť predmetné rozhodnutie s poukazom na to, že jeho dôchodkový vek podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení je stanovený na 55 rokov, čím splnil podmienky § 137 ods. 1 písm. b) aj § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z., čo zakladá nárok na zvýšenie výsluhového dôchodku. Žalovaný po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

3. Krajský súd poukázal na to, že žalobca je poberateľom výsluhového dôchodku na základe rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu č. SPC-35.827-1/6-2002 z 24. októbra 2002 od 01. júla 2002 a tiež je od 11. februára 2011 poberateľom starobného dôchodku na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. novembra 2014, podľa zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“). Z uvedeného vyplýva, že na nároky žalobcu sa vzťahujú dva právne predpisy, a to vo veci výsluhového dôchodku zákon č. 328/2002 Z.z. ako lex specialis vo veci starobného dôchodku zákon č. 461/2003 Z.z. ako všeobecný predpis.

4. Zákon č. 461/2003 Z.z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia s cieľom, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku, pričom osobitný právny predpis obsahuje úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby. Takže osobitná právna úprava poistenia policajtov a vojakov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, t. j. aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené na hodnotení doby služby poistenca a nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. Z uvedeného vyplýva, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z.z. v rozsahu, zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme. Nároky výsluhového dôchodku sa riadia výlučne zákonom č. 328/2002 Z.z. i pri použití § 143h ods. zák. č. 328/2002 Z.z., preto žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok sa prepočíta ku dňu, kedy splní podmienku dôchodkového veku stanoveného na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (vypočíta sa zo základu zisteného podľa § 60 zák. č. 328/2002 Z.z., ku dňu skončenia služobného pomeru podľa predpisov účinných v čase skončenia služobného pomeru, ako keby mu podľa týchto predpisov vznikol nárok na príspevok za službu, ktorý sa zvýšil odo dňa skončenia služobného pomeru) a nie ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov, t. j. k XX. XXXX v ktorom bola započítaná doba služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií, ktoré sa pri nároku na výsluhový dôchodok nezapočítavajú.

5. Žalobca nárok uplatnený žalobou oprel o rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. novembra 2014, ktorým mu bol podľa zák. č. 461/2003 Z.z. priznaný starobný dôchodok od 11. februára 2011 z dôvodu, že „dôchodok sa priznal podľa § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení od 11.02.2011, najviac tri roky späť od uplatnenia nároku na dôchodok. Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií, sa priznávajú do 31. decembra 2023. Dôchodkový vek žalobca podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona o sociálnom poistení s použitím § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. dosiahol dovŕšením 55 rokov veku, t. j. XX. L. XXXX. Pretože žalobca zároveň získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služby, splnil podmienky nároku na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.“ Z

uvedeného vyplýva, že pri zohľadnení zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, žalobca dosiahol dôchodkový vek dovŕšením 55 rokov, t. j. k XX. L. XXXX, avšak starobný dôchodok mohol byť priznaný najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku v zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. Odôvodnenie a právny názor Sociálnej poisťovne bol výlučne k aplikácii zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý zohľadňuje nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií. Takýto postup v prípade policajtov a vojakov v čase vzniku nároku na výsluhový dôchodok nie je upravený v zák. č. 328/2002 Z.z. (zákonná úprava ktorá odčlenila policajtov a vojakov do osobitného systému takúto úpravu nemala). Svedčí o tom ustanovenie § 274 zák. č. 461/2003 Z.z., upravujúce zachovanie nárokov, vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do zvýhodnených pracovných kategórií.

6. Keďže pre nárok na výsluhový dôchodok sa nezhodnocuje zaradenie do I. a II. kategórie funkcií v službe výkonom služby v I. a II. kategórii funkcií súčasne (§ 132 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb.), žalobca splnil podmienku vzniku nároku na starobný dôchodok dosiahnutím veku 55 rokov, t. j. k XX. L. XXXX v zmysle všeobecného predpisu, t. j. zákona č. 461/2003 Z.z. (ktorý výkon služby v I. a II. kategórii funkcií započítava). Túto skutočnosť však nemožno na základe žiadnej zákonnej úpravy preniesť do osobitného predpisu, t. j. zákona č. 328/2002 Z.z., a už vôbec nie pre prepočet výsluhového dôchodku podľa § 143h ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z.

7. Krajský súd ďalej uviedol, že zákoná úprava, ktorú prvostupňový správny orgán aj žalovaný vo svojich rozhodnutiach aplikovali, sleduje úmysel zákonodarcu v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhlásený v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., podľa ktorého, starobný dôchodok Sociálna poisťovňa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zák. č. 328/2002 Z.z., nakoľko iným postupom by určitá kategória poistencov bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku.

8. Krajský súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4So/193/2007, sp. zn. 4So/189/2007, v ktorých je uvedený výklad pojmu „výsluhový dôchodok“ tak, že vznik nároku na výsluhový dôchodok nie je odvodený od dovŕšenia veku potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení. Naopak je založený na princípe výsluhy, tzn. trvania služobného pomeru počas určeného počtu rokov. Preto na vznik nároku výsluhového dôchodku nemá žiaden vplyv vek osoby - poistenca.

9. Námietku žalobcu, že žalovaný vo svojom rozhodnutí neuviedol, ktoré ustanovenie zák. č. 461/2003 Z.z. definuje „všeobecný dôchodkový vek“ napriek tomu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tento termín používa, krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalovaný termín „všeobecný dôchodkový vek“ v odôvodnení svojho rozhodnutia použil v časti, kde citoval odvolacie námietky žalobcu a v časti svojho vlastného odôvodnenia, kde mal úmysel zvýrazniť dosiahnutie fyzického veku 62 rokov veku poistenca podľa všeobecného predpisu, t. j. zák. č. 461/2003 Z.z. Takáto formulácia nerobí odôvodnenie rozhodnutia nezrozumiteľným, nemení obsah ani význam rozhodnutia a jeho použitie v texte je logické.

10. Krajský súd bol názoru, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán správne podľa obsahu žiadosti žalobcu posúdili, riadne zistili skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne vec posúdili s použitím príslušných zákonných ustanovení i s ich časovým vývojom a vzájomnou súvislosťou, pričom nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného nezistil.

11. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 168 v spojení s § 175 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania mu nepriznal, nakoľko mu žiadne dôvodné vynaložené trovy konania nevznikli, žiadne si ani neuplatnil, pričom ide o orgán štátnej správy.

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť.

13. Uviedol v nej, že podľa jeho právneho názoru jeho dôchodkový vek nevznikne aplikáciou § 65 ods. 3 až 8 zák. č. 461/2003 Z.z., ale dôchodkový vek dovŕšil v súlade s § 65 ods. 1 a 2 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. s použitím § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb., nakoľko sa na neho vzťahujú splnené podmienky zvýhodnenej skupiny poistencov.

14. K výsluhovému dôchodku, ktorého je poberateľom uviedol, že sa nejedná o žiaden z dôchodkov podľa V. časti zák. č. 100/1988 Zb. V danom prípade sa jedná o výsluhovú a nie dôchodkovú dávku v pravom slova zmysle, a teda ide o „výsluhový príspevok“, ktorý je bez akýchkoľvek pochybností pomenovaný vo všeobecnom právnom názore Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/112/2009 zo dňa 30. júna 2010, ktorého právna veta v publikovanom rozsudku pod R 110/2011 znie: „Výsluhový príspevok nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z., zostáva výsluhovým príspevkom podľa zákona č. 73/1998 Z. z. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia priznanú podľa predchádzajúcich predpisov iba považuje“, a to vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu. Uvedené skutočnosti potvrdzuje Najvyšší súd SR aj vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 24Sd/101/2012 zo dňa 30. apríla 2013 a sp. zn. 7So/11/2011 zo dňa 28. septembra 2011.

15. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že žalobcovi bol vyplácaný výsluhový príspevok, ktorý mal byť po dovŕšení jeho dôchodkového veku podľa zák. č. 461/2003 Z.z., teda ku dňu XX. L. XXXX pretransformovaný (zrekonštruovaný) na plnohodnotný výsluhový dôchodok, ktorý má plniť úlohu starobnej dôchodkovej dávky popri dôchodku vyplácanému zo všeobecného dôchodkového systému.

16. Žalobca zároveň poukázal na dôvodovú správu k zák. č. 222/2003 Z.z., z ktorej vyplýva, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných právnych predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných právnych predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

17. Podľa názoru žalobcu je teda zrejmé, že nepriznaním skutočného výsluhového dôchodku, resp. rekonštrukcie vyplácaného výsluhového príspevku zo strany žalovaného ku dňu XX. L. XXXX, kedy žalobca dovŕšil dôchodkový vek podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, stanovuje žalovaný pre žalobcu iné menej výhodné podmienky, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou. Žalovaný svojím postupom porušuje čl. 17, 18, 30 a 33 Medzinárodného dohovoru č. 128 a zároveň dochádza aj k porušovaniu § 6 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého poistencom patria práva pri výkone sociálneho poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenom osobitným zák. č. 365/2004 Z.z.

18. Na základe uvedených skutočností mal žalobca za to, že správny súd v napadnutom rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, neúplne zistil skutkový stav veci a svojím postupom dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

19. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti

20. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že s právnym názorom žalobcu nesúhlasí a mal za to, že žalobca v nej neuviedol žiadne relevantné nové skutočnosti, ktoré by mali byť dôvodom na zmenu rozsudku.

21. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/26/2016 zo dňa 18. januára 2018, ktorý zaujal v identicky skutkovej veci právny názor vzťahujúci sa k ustanoveniu § 143h zák. č. 328/2002 Z.z.

22. Vzhľadom uvedené žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.

24. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 26. februára 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

25. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

26. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

27. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

28. V zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 SSP, upravujúceho dôvody kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť aj tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. g).

29. Podľa § 190 SSP, ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

30. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou v rámci správneho konania o zamietnutí žiadosti žalobcu o zvýšenie výsluhového dôchodku ku dňu XX. L. XXXX.

31. Podľa § 1 zák. č. 328/2002 Z.z. účinného do 31.12.2007, tento zákon upravuje sociálne zabezpečenie príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníkov (ďalej len „policajti“) a príslušníkov ozbrojených síl, ktoré tvoria

a) nemocenské zabezpečenie

1. policajtov,

2. príslušníkov ozbrojených síl, ktorí vykonávajú profesionálnu službu v ozbrojených silách 2) (ďalej len „profesionálny vojak“),

b) úrazové zabezpečenie

1. policajtov,

2. profesionálnych vojakov,

3. príslušníkov ozbrojených síl, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom

alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách (ďalej len „vojak prípravnej služby“),

c) výsluhové zabezpečenie

1. policajtov,

2. profesionálnych vojakov,

3. vojakov prípravnej služby, ktorí sa stali invalidní v dôsledku choroby z povolania alebo úrazu pri výkone vojenskej služby alebo v súvislosti s ním,

d) služby sociálneho zabezpečenia

1. policajtov,

2. profesionálnych vojakov,

3. vojakov prípravnej služby a príslušníkov ozbrojených síl, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu.

32. Podľa § 137 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. policajtovi, ktorého služobný pomer trval viac ako 15 rokov a pri skončení služobného pomeru nespĺnil podmienky priznania dávky výsluhového zabezpečenia podľa doterajších predpisov, sa prizná dávka výsluhového zabezpečenia podľa § 38 alebo 40, ak

a) o to policajt požiada najneskôr do šiestich mesiacov od účinnosti tohto zákona alebo

b) splnil podmienku veku rozhodnú pre nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

33. Podľa § 143a zák. č. 328/2002 Z.z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú

1. § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov,

2. § 157 až 160 a § 167 až 174 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

34. Podľa § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. pri splnení podmienky veku rozhodujúcej na nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení sa výsluhový dôchodok policajta priznaný podľa § 137 alebo podľa odseku 1 vypočíta zo základu zisteného podľa § 60 ku dňu skončenia služobného pomeru podľa predpisov účinných v čase skončenia služobného pomeru a zvýši sa podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2008. Nárok na výplatu takto vypočítaného výsluhového dôchodku vznikne odo dňa splnenia uvedenej podmienky, najskôr však od 1. januára 2008.

35. Podľa § 1 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníkov (ďalej len „policajt“), príslušníkov ozbrojených síl, ktorí vykonávajú profesionálnu službu v ozbrojených silách (ďalej len „profesionálny vojak“), a vojakov, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách (ďalej len „vojak prípravnej služby“), ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. účinného do 31.07.2016, dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. účinného od 01.08.2016 dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a 274 neustanovuje inak.

38. Podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

39. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým tento podľa § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. zamietol žiadosť žalobcu o zvýšenie výsluhového dôchodku k XX. L. XXXX. dôvodiac, že účelom a zmyslom § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. je zvýšiť výsluhový dôchodok, ktorý bol policajtovi priznaný podľa § 137 alebo 143h ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. pri

splnení podmienky všeobecného dôchodkového veku stanoveného zák. č. 461/2003 Z.z. na 62 rokov veku poistenca. Preto výsluhový dôchodok žalobcu bude v súlade s ustanovením § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. zvýšený dovŕšením všeobecného dôchodkového veku.

40. Kasačný súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý podrobne v odôvodnení rozsudku popísal krajský súd, a preto pre účastníkov konania známe fakty a skutočnosti nebude nadbytočne opakovať.

41. V predmetnej právnej veci nebolo sporné, že žalobca bol od 01. júla 2002 poberateľom výsluhového dôchodku podľa § 137 ods. 1 písm. a) v súlade s §§ 38, 39, 58, 60 zák. č. 328/2002 Z.z. a od 11. februára 2011 poberateľom starobného dôchodku podľa § 65, § 274, § 82 a § 114 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.

42. Spornou bola v danom prípade otázka, či mal byť výsluhový dôchodok vyplácaný žalobcovi po dovŕšení dôchodkového veku podľa zák. č. 461/2003 Z.z. t. j. ku dňu XX. L. XXXX pretransformovaný na plnohodnotný výsluhový dôchodok, ktorý mal plniť úlohu starobnej dôchodkovej dávky popri dôchodku vyplácanom zo všeobecného dôchodkového systému.

43. Zákon č. 328/2002 Z.z. upravuje komplexne sociálne zabezpečenie osôb, ktoré vykonávajú prípadne vykonávali službu v Zbore národnej bezpečnosti alebo Policajnom zbore inak ako je to upravené vo všeobecnom predpise o sociálnom poistení. Medzi nárokmi vyplývajúcimi zo všeobecného systému sociálneho poistenia a nárokmi vyplývajúcimi z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov sú viaceré a zásadné rozdiely. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov bol vytvorený práve so zámerom zabezpečiť policajtom a vojakom širší rozsah nárokov v sociálnom zabezpečení odôvodnený práve osobitným postavením tejto skupiny osôb k štátu. Zásadnou zmenou, ktorú priniesla právna úprava sociálneho zabezpečenia policajtov účinná od 01.07.2002, t. j. zák. č. 328/2002 Z.z. bola skutočnosť, že v zmysle prechodných ustanovení tohto zákona bolo umožnené aj tejto skupine občanov poberať dávky výsluhového zabezpečenia priznané podľa doterajších právnych predpisov aj po dovŕšení fyzického veku 60 rokov (doterajšie právne predpisy obmedzovali poberanie dávok výsluhového zabezpečenia do dovŕšenia fyzického veku 60 rokov), ako aj popri vykonávaní inej zárobkovej činnosti. Tým sa jednoznačne zaviedla možnosť doživotne poberať dávku výsluhového zabezpečenia popri dávke priznanej zo všeobecného systému sociálneho poistenia, prípadne popri vykonávaní zárobkovej činnosti.

44. Od 01. januára 2004 nadobudol účinnosť zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý v ustanovení § 65 upravuje podmienky nároku na starobný dôchodok. Účelom starobného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe. Z ustanovenia § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. jednoznačne vyplýva, že dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak. Od 01. januára 2004 došlo k zmene dôchodkového veku. Zmena sa týka poistencov narodených po 31. decembri 1954, a teda aj žalobcu. Dôchodkový vek na rok 2018 bol stanovený opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 227/2017 Z.z. o úprave dôchodkového veku a referenčného veku na rok 2018 a je 62 rokov a 139 dní. Ku dňu 01.01.2008, kedy nadobudol účinnosť § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z., ktorý sa odvoláva na dosiahnutie dôchodkového veku podľa zák. č. 461/2003 Z.z., mal zákonodarca na mysli dosiahnutie všeobecného dôchodkového veku 62 rokov pred zmenou dôchodkového veku.

45. Dňa 01. januára 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 519/2007 Z.z., ktorým sa menil a doplnil zák. č. 328/2002 Z.z. o prechodné ustanovenie § 143h, keď úmyslom zákonodarcu bolo, aby pri dosiahnutí vekovej hranice stanovenej pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov v sociálnom poistení bol výsluhový dôchodok policajta ustanovený tak, aby nedošlo k poškodeniu poberateľa tohto dôchodku v porovnaní s občanmi, ktorí získajú nárok na starobný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, pričom účelom a zmyslom ustanovenia § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. je zvýšiť výsluhový dôchodok, ktorý bol policajtovi priznaný podľa § 137 alebo podľa § 143h ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. pri splnení podmienky všeobecného dôchodkového veku stanoveného zák. č. 461/2003 Z.z., t. j. vo všeobecnosti v 62 roku veku poistenca, prípadne iný dôchodkový vek podľa § 65 ods. 3 až 8 zák. č. 461/2003 Z.z.

46. Žalobca mal za to, že dôchodkový vek podľa zák. č. 461/2003 Z.z. dosiahol po splnení podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 a 2 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. s použitím § 21 ods. 1 zák. č. 1X0/1988 Zb. dovŕšením vekovej hranice 55 rokov ku dňu XX. L. XXXX.

47. Ako už poukazoval krajský súd žalobca nárok uplatnený v konaní oprel o rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXJ. zo dňa 12. novembra 2014, z ktorého vyplýva, že Sociálna poisťovňa zohľadnila zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie. Právny názor Sociálnej poisťovne bol výlučne k aplikácii zák. č. 461/2003 Z.z. zohľadňujúci nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií. Kasačný súd má zhodne s krajským súdom za to, že takýto postup v prípade policajtov a vojakov v čase vzniku nároku na výsluhový dôchodok nie je upravený v zák. č. 328/2002 Z.z., o čom svedčí aj ustanovenie § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. upravujúce zachovanie nárokov vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do zvýhodnených pracovných kategórií.

48. Nárok policajtov na zhodnotenie aj doby trvania služobného pomeru policajta na účely výsluhového dôchodku vyplýva len z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ktorý výkladom záväzných právnych predpisov (nielen zák. č. 461/2003 Z.z.) judikoval existenciu nároku na starobný dôchodok aj v prípadoch, ak policajtovi bol priznaný výsluhový dôchodok a nespĺnil podmienku potrebnej doby poistenia v tzv. civilom zamestnaní pre vznik nároku na starobný dôchodok. Na základe aj takto zdôvodneného postupu súdu bol žalobcovi rozhodnutím Sociálnej poisťovne priznaný starobný dôchodok dovŕšením 55 rokov veku.

49. K splneniu vekovej podmienky v prípade žalobcu 55 rokov je potrebné uviesť, že ak právna úprava účinná od 01.01.2004 (§ 274 zák. č. 461/2003 Z.z.) upravuje zachovanie nárokov vyplývajúcich z právnej úpravy účinnej k 01.01.2004, nemôže ísť o zachovanie nárokov vyplývajúcich z výkonu služby policajta zaradenej do I. alebo II. kategórie funkcií vo vzťahu k ustanoveniu § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. s poukazom na prechodné ustanovenie § 143a zák. č. 328/2002 Z.z. z dôvodu, že zák. č. 328/2002 Z.z. s účinnosťou od 01.07.2002 neprevzal garanciu nárokov, ktoré sa podľa právnej úpravy účinnej do 01.07.2002 neaplikovali.

50. Aplikácia ustanovenia § 143h ods. 3 zák. č. 328/2002 Z.z. sa neviaže na podmienku priznania starobného dôchodku Sociálnou poisťovňou konkrétnemu poistencovi. Nárok na dôchodok vznikne poistencovi najskôr dovŕšením dôchodkového veku.

51. Žalobca poberá výsluhový dôchodok od 1. júla 2002 a súčasne poberá aj starobný dôchodok od 11. februára 2011. Výsluhový dôchodok patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení zák. č. 461/2003 Z.z. Výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe.

52. V danej súvislosti kasačný súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 01. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona, keď uviedol: „nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

53. Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať. V súlade so zákazom diskriminácie v čl. 12 ods. 2 Ústavy zásady rovnakého zaobchádzania upravuje zák. č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačný zákon v znení neskorších predpisov. Právne predpisy upravujúce materiálne zabezpečenie občanov štátu v starobe vychádzajú zo zásady primeraného hmotného zabezpečenia v starobe a pri nespôsobilosti na prácu ako aj pri strate živiteľa.

54. K rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvádzaným žalobcom sp. zn. 9So/112/2009 zo dňa 30. júna 2010 a sp. zn. 7So/11/2011 zo dňa 28. septembra 2011 kasačný súd uvádza, že nešlo o obdobné konania, keď v predmetných prípadoch išlo o výsluhové príspevky priznané podľa zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, pričom v posudzovanej veci bol žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok podľa § 137 ods. 1 písm. a) s poukázaním na § § 38, 39, 58, 60 zák. č. 328/2002 Z.z. K rozhodnutiu sp. zn. 24Sd/101/2012 zo dňa 30. apríla 2013 kasačný súd uvádza, že nešlo o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, ale o rozsudok Krajského súdu Žilina.

55. Skutočnosť, že rozhodnutia, či už žalovaného alebo krajského súdu, nie sú odôvodnené podľa predstáv žalobcu nemožno považovať za porušenie jeho práva, ak sú založené na správnych logických a odborných úsudkoch a argumentoch a sú vydané v súlade so zákonom, čo v prejednávacom prípade je splnené.

56. Kasačný súd na záver dodáva, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces.

57. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

58. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

59. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

60. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľ nebol úspešný a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil.

61. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.